

VESZPRÉMMEGYEI ÚJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.
Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és lapfőlapjadosó:

Ifj. Malkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.
Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusítottak.

Főispánunk a Nemzeti Tanácsokhoz.

Lapunk belsejében megtalálható a közlemény arról, hogy a Magyar Nemzeti Tanács szükségét látta a vidéki Nemzeti Tanácsok hatáskörét szabályozni. E tárgyban dr. Rainprecht Antal főispán-kormánybiztos is köriratot intézett vármegyénk N. T.-hoz, amelyben a M. N. T. szellemének megfelelően, de az ő meggyőző érvelésével világosítja fel azokat feladatokról.

A levél így hangzik:

A Nemzeti Tanács helyi Bizottságának

Helység.

Több oldalról észlelték alapján a kétélyek elosztása és az esetleges tévedések elkerülése céljából kötelességemnek tartom közölni t. Cimeddel, hogy a Nemzeti Tanács, ugyszintén annak minden helyi bizottsága a népuralmon megalakult új államhatalom, illetve az államhatalom organumnak egy-egy ellenőrző szerve.

Amíg tehát egyrésztől joga és kötelessége a végrehajtó szervek minden irányú működését ellenőrizni, őket a viszonyok ismeretéből folyó tanácsokkal *tanogatni*, velük az államrend érdekében közreműködni, az esetleg észlelt hibákat, illetőleg visszaéléseket az arra hivatottak tudomására juttatni, addig másrésztől *nem eshetik abba tévedésbe*, hogy a fennálló törvények és rendeletek mérvének és erejének megsértésével olyan *önhatalmu intézkedéseket tegyen*, mint például a hatósági közvegekkel való teljes rendelkezés, sőt azok elmozdítása, amely intézkedések az állam és a közrendnek a felborítására vezetnek, mikor éppen a Nemzeti Tanács és annak helyi bizottságai hivatottak az önhatalmaskodás megállítására és a közrend felett való szigorú őrködére.

Ezen most említett feladatából és hazafias kötelességéből kifolyólag nyomatékosan felkérem t. Cimedet, a saját hatáskörében hasson oda, hogy a polgárok körében támadt egyes *léves felfogások*, mint a *náluk levő gabonafelhasználás be nem szolgáltatása*, sőt az erre vonatkozó *intézkedések ellen való egyenes ellenszegülés*, a jövőben megszűnjenek. Elfelejtik ezek a polgárok, hogy az ellátatlan lakosságnak gabonával való ellátása az állam fontos feladatát képezi, amely célból arra a gabonára feltétlen szükség van. Nem hagyhatjuk, hogy élelem nélkül maradjanak a harcsterekről most hazatért katonák és azok családjai, akik maguknak semmi élelmet előre biztosítani nem tudtak, hanem azokról nekünk kell gondoskodni.

A kivívott szabadság biztosítása, — a nemzetjé vagyunk és családi tűzhely megvédése céljából *serkentés továbbá a behívott fiatalabb évfolyamok katonáit az azonnali bevonulásra*. Ne kelljen senkik a törvény szigorával kötelességére kényszeríteni, hanem hazafias hűséggel iparkodjanak a parancsnak eleget tenni. A kibujók nem élvezhetik a tervezett földosztás előnyeit s azonfelül a hazaárulás vádjá is sújtani fogja őket.

Kövessen el mindent t. Cimed, hogy a községben a belrend megóvassék. Hirdesse a

polgárok között, hogy a kivívott új, szabad állammal szemben méltóan kell viselkedni, *nem pedig a belényt megbontásával az állam létét veszélyeztetni*. Ne felejtsek el a község polgárai, hogy a *közközt egyetemleges felelősséggel tartoznak*. Világosítsa fel a polgárokat, hogy a hatósági közvegeket *önkéntesen nem rendelkezhetnek*, ilyen irányú intézkedéseket akadályozzon meg, ahol esetleg ilyenek történtek volna, azok azonnali hatálytalantása ügyében járjon közbe.

Legyünk méltók a közelmúlt események vívmányaihoz! Az egyéni szabadság nem terjedhet annyira, hogy minden kötelességérzet szem elől tévesztésével a mindent felforgató szabadság álljon elő. Ezek belátására és megértésére kérem a polgárok figyelmét felhívni, mert az állam, amely most a legteljesebb bizalommal van polgárai iránt, megfogja a módot látni arra, hogy a vétkekkel szemben a legszigorúbb megtorlást alkalmazza.

Hiszem és remélem, hogy a vármegye jóérezsű polgárai a rend érdekében maguk is elfognak mindent követni és én mint kormánybiztos, megint intézkedések megtételére nem leszek kényszerítve.

Veszprém, 1918. évi november hónap 27. napján.

Dr. Rainprecht sk.
kormánybiztos.

Az Országos Kisgazdapárt Veszprémében.

Amint előre jeleztük, a Veszprémi Földművesek Tanácsa a Veszprémvármegyei Gazdapárttal karöltve, december 1.-én, vasárnap délután nagy népgyűlést tartott a színházban, amelynek tárgya a veszprémi kisgazdák pártjának megalakítása és Országos Gazdapárthoz leendő csatlakozása volt. A népgyűlés óriási érdeklődés mellett folyt le, a föld népe, de a polgárság más rétegei is impozáns tömegben vettek részt rajta. Az asszonyok sem maradtak távol a szervezkedésről és politikai érvényesülésük hajnalán lelkes tüntetéssel adtak kifejezést érzelmeiknek.

Megjelent a gyűlésen a szociáldemokratáknak néhány tagja is, akik azonban inkább közbeszólásokkal, mint közvetlen felszólalással igyekeztek ellenvéleményüket kifejezésre juttatni. Ez a mai viszonyok között nem szokatlan, de — éppen a *szólásszabadság* jogát hirdető szociálisták részéről — semmiképpen sem helyesíthető türelmetlenség kissé kielezte a népgyűlés hangulatát és abba nem szerencsésen kezelt *felekezeti* motívumokat is elegyített. Az egyöntetűségét azonban annál kevésbé zavarta meg, mert a közbeszólások befejeződtek a polgárság tulnyomó többségének lelkes kitérésébe.

— A veszprémi kisgazdapárt megalakult, tisztikara megválasztatott s a forradalom óta Veszprémében tartott e legnagyobb népgyűlés példás egyetértésben végződött.

Lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Vasárnap d. u. 3 órákor már tömve volt a színházterem földművesekkel, akikkel velük jöttek a feleségeik és leányaik is. Nagy számban lehetett látni a nem földműves osztályhoz tartozó polgári elemet is, akik között sokan voltak még katonaruhában. A szociáldemokrata párt tagjai közül is megjelentek néhányan a népgyűlésen s kiki ott foglalt ülő vagy állóhelyet, ahol éppen jutott neki.

Csomay Imre veszprémi kisgazda nyitotta meg a gyűlést néhány meleg szóval, majd felkérte Köszeghy Antalt r. k. káplánt, a veszprémi gazdakör elnökét a gyűlésen való elnöklésre, Pósa Endre könyvnyomdatulajdonost, a vármegyei kisgazdapárt jegyzőjét pedig a jegyzőkönyvvezetésre. Javaslátát egyhangu helyeslés fogadta.

Köszeghy Antal azzal kezdte szavait, hogy nem lehet róla, ha ő, mint „csuhás” áll ki a dobogóra, ami neki istentől rendelt hivatala. Amde ő is a nép szülője, a nép között élt folytonosan s az egyenlőség korszakában jogot tart arra, hogy szólhasson a nép érdekében. Jól esett — ugymond — a legutóbbi szociálista népgyűlésen a veszprémi szociáldemokraták általa személyében őszintén tisztelt vezetőjének az ő ottani felszólalására adott válasza, hogy mindenki vállalás tiszteletben tartják. Hangsúlyozza, hogy a mai szervezkedés nem a szociáldemokraták ellen történik, hanem azok mellett, azoknak törekvéseivel párhuzamosan kívánunk közreműködni a haza és a független magyar köztársaság boldogulására. De végre is a földművesek, a gazdák képezik a nemzet gerincét, azok teszik az ország lakosságának mintegy 60 százalékát, ezek s ezek gyermekei szenvedtek és vereztek legtöbbször a hazai földért, jogukban áll tehát és kötelességük ennek a földnek a védelmére tömörülniök. A szociáldemokrácia nem elégitheti ki ezeknek igényeit, mert a szociáldemokrácia tanában benne van a kommunizmus, ami vagyunközösséget jelent. Már pedig az a földművelő gazda nem azért munkálta s a harcstere nem azért védelmezte az ő kis földjét, házat, barmát, terményeit, hogy végül ne az ő magántulajdona, hanem egy kommunista államé legyen. Hogy ezt megőrizhesse és megvédelmezhesse itthon is, azért kell szervezkednie, mert — amiként — a szociáldemokraták pompás szervezete is mutatja — összetartásban az erő. Lendületos szavakkal buzdította aztán a jelenlevőket a hazafiságra, a becsületos munkára, a föld szeretére s az egyesülésre.

Nagy lelkeséssel, de gyakori közbeszólással zavart beszéde végét felolvasta dr. Rainprecht Antal főispánnak, majd Schrikker Sándornak, a Veszprémvármegyei Nemzeti Tanács elnökének tavrátát, illetőleg levélét, amelyekkel kimentették a gyűlésről történt elmaradásukat.

Ezután jelentette, hogy Szabó István, az Országos Gazdapárt elnöke nem vehet.

részt a gyűlésen, mert a miniszteriumban e napon tartott fontos birtokpolitikai anketón kell jelen lennie. Dr. Mohácsy Lajos, a vármegyei gazdapárt elnöke pedig spanyol beteg. Ennek irányelvéit dr. Tihanyi Márk bencés-tanár, a pápai földmives tanács elnöke fogja bemutetni.

Pósa Endre jegyző felolvassa a kormányhoz intézendő sürgöny szövegét.

Dr. Tihanyi Márk alig kezdte elmondani, hogy Mohácsy mint úzen, közbeszólások hangzottak el, hogy Pápa a népgyűlésről elkergették a papokat. Erre elmondta a pápai gyűlés történetét. Hogy ott azt híresztelték, hogy ők ellenforradalmat és zsidópergromot akartak rendezni, pedig szó sem volt igaz belőle. Ők, a kisgazdák vezetői a legjobb viszonyban vannak az oltani szociáldemokratákkal párt vezető embereivel. A kommunizmus veszélyes tanát fejtette ezután s mivel a pápai szociálista vezetők határozottan megbotránkoztak ezen s tagadják, hogy a szociálisták, hogy adjanak hát programot a mondják meg nyíltan, hogy mit akarnak.

Amíg egyrészt helyeslés, másrésztől persze sürű megjegyzés kísérte a szavait. És pedig több közbeszólás mint helyeslés, amit a zsidó programról éppen nem szerencsés hangnemből lett kijelentéseinek köszönhető. Keresztény polgárok sem tartották helyesnek ennek a témának a megpendítését.

Majd Zsitlavi Sándor tanító, tart. honvédhadnagy, mint szintén a pápaiak kiküldötte beszélt lendületesen, nagy hévvel. Egy közbeszólásra megjegyzte, hogy most jött a Muraközöböl, ahol védelmezték a magyar hazát és — a zsidókat is. Hogy a trónok összeomlottak, azt — ugymond — senki sem fájlalja. De egy trónt, amely még áll, meg kell védelmeznünk: a keresztény Magyarországot.

Rövid, de a magyar lélekbe markoló néhány szava nagyobb lelkesedést váltott ki minden hoszadalmis fejtogelésnél. Utána Kőszeghy Antal felvette a kérdést, hogy kimondhatja-e a veszprémi gazdapárt megalakulását és felolvassa a listikar névsorát. A népgyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondta a párt megszervezését és megválasztotta a kijelölteket, akik a következők: elnök az Orsz. Gazdapárt elnöke: Szabó István; alelnök Kőszeghy Antal; jegyző Pósa Endre; ügyész dr. Rupert Rezső. Ezután az elnök felszólította azokat, akik még kívánnak szólni.

Rác Jenő tanár, népf. főhadnagy jelentkezett elsőnek. Az a körülmény, hogy ő sem a veszprémi szociáldemokrata pártnak nem tagja, sem az országos szociálista pártnak nem kiküldötte, mégis, dacára a már megtörtént leszerelésnek, itt tartózkodik és minden gyűlésen részt vesz és felszólal, már nevének említésére nagy idegességet keltett. Fokozta azt az előző szónokok beszédei alatt elhangzott közbeszólások által felkorbácolt szenvedély elharapózása. Semmiképpen sem akarták meghallgatni, már le is szállott a dobogóról, de Kőszeghy Antal elnök kérte az egybegyűlteket, hogy tartsák tiszteltben a szólásszabadságot, annyival is inkább, mert az igazságnak nem kell félni az ellenvéleménytől. Így aztán Rác mégis elmondhatta a mondanivalóját.

A szociálisták tanait védelmezte és kerekén tagadta, hogy azokban a kommunizmus oly értelemben, amint azt különösen Mohácsy lapja felűntette, benne volna. Aki olyat állít, az az ismeretek terén — Tiszta István egykori szavaival élve — „előkelő idegen”. A kommunizmust úgy kell értelmezni, hogy mindnyájan közös polgári vagyunk az országban, közösen törekszünk a népek boldogítására s az ország is közös mindnyájunké. De például olyan, hogy még az asszonyaink is közősek legyenek, hogy a szociálisták a szabad szerelmet hirdetik, ez nem igaz. A vallást is meghagyja a szociálisták mindenki magánügyének. Tessék elolvasni a szociáldemokrata párt 1903. évi programját.

Persze Rác felszólalása sem volt mentes a zavaró közbeszólásoktól, de ő neki is kijutott a helyesebből is, ami a szociálisták részéről hangzott el.

Róth Margit szólt azután és ítélte el a kommunizmust, mint amely az emberiséget barommiá aljasítaná le.

Dr. Óvári Ferenc emelkedett fel most és megelőzőr is elítéli azt, hogy a felszólalásokat zavarják. Végre is komoly dolgokról tárgyalunk és ez a hely nem is való másra. A szólásszabadság jogát is tiszteltben kell tartani. Végül kifejtette, hogy igenis a szociálisták egyik elve a kommunizmus, már pedig magyar lélek azt a gondolatot be nem veszi, hogy amit megszerzett, az ne legyen az ő magántulajdona. Ennek az elméletnek a keresztülvitele különben is az emberiség visszafajlását jelentené.

Szavait épp oly viharos helyeslés kísérte, mint az előtte szóló hölgyét. — Még Kőszeghy elnök válaszolt a közbeszólásokra és bizonyította, hogy a szociálisták igenis a kommunizmusra és a magántulajdon megszüntetésére törekzenek. A szociálisták lapjára hivatkozva állította, hogy — bár ezek folytonosan a vallási értelem hangoztatásával akarnak hatni — a vallás kiirtására törekcsenek. Végül arra mulatott rá, hogy a szabadnak nyilvánított, — bökésen óhajtott egyetemesi jogot egészen új, máskor soha nem látott idegenek akarják meggátolni. Pedig ő ismeri a veszprémi népet, akinek ha a helybeli szociáldemokraták jól ismert bármelyik vezetője nyújt felvilágosítást, azt készségesen meghallgatja. De idegen apostolokra — bocsásson meg Rác főhadnagy, akit személyében távolról sem akar sérteni — nem hallgat, mert azokat csak jött-menteknek tartja.

Nagy hatást és derűtlenséget váltottak ki ezek a szavak, ami tomboló tapsviharban és éljenzésben nyilvánult. Majd Csomay Imre alelnök indítványára a népgyűlés elénekelt a nemzeti Himnuszt, aztán pedig szép rendben szétoszlott.

Hirek.

— Személyi hír. Dr. Rainprecht Antal főispán-kormánybiztos kedden hazaérkezett Budapestről, ahol egy héttig volt távol Veszprémtől.

— Megyei gyűlés. Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága — talán ebben az összetételben utoljára — jövő hétfőn, december 9-én és következő napokon tartja rendes téli közgyűlést, amelynek tárgysorozatán a következő nevezetesebb ügyek szerepelnek: Alispáni jelentés. — Számonkérészek jelentés. — A közigazgatási bizottsághól kilépő dr. Antal Géza, Köller Sándor, dr. Óvári Ferenc, Reó Jenő és Sull József biz. tagok helyeinek választás útján való betöltése. — Az állandó választmányban és a közegészségügyi bizottságban megüresedett tagsági helyek betöltése s az igazoló választmány 5 tagjának az 1919. évre megválasztása. — A köz. biz.-ban a tisztí ügyész helyettesének az 1919. évre leendő kijelölése. — Károly Mihály miniszterelnök leirata a népkormány megalakulásáról, dr. Nagy Ferenc miniszternek pedig leirata az Országos Közéletmező Hivatal átvételéről. — Szabolcsvármegye, Szeged város és Alsófehér vármegye, továbbá a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara az Ausztriával fennálló államjogi kapcsolat tárgyában kiadott manifestuma. — Pozsonyvármegye, Kolozsvár és Marosvásárhely városok Magyarország állami és területi integritásának védelme tárgyában kelt határozatai. — Arad város a részvénytársaságok tőkeemelését korlátozó kormányrendelet visszavonása vagy legalább is módosítása a magyar miniszterelnökhöz felírt. — Szepessvármegye a községi és körjegyzők mellé kisegítő munkások alkalmazása iránt a kormányhoz felírt. — Árvavármegye a kiskorúknak a bünszerző alkalmak ellen való védelme céljából szigorú

kormányrendelet kibocsátása iránt a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez felírt. — Dr. Óvári Ferenc indítványa a vármegyei alkalmazottak nyugdíjának megállapításánál az 1914—1918. háborús évek kétszeres számításának kimondása és a vonatkozó vármegyei szabályrendelet illy értelmű módosítása, továbbá a népkormányhoz intézendő felirat alakjában a vármegyei alkalmazottak magasabb fizetési osztályokba való előlépése és magasabb összegű fizetés természetével bíró illetményekre igényelendő szolgálati (várakozási) idejének az előléptetésknél az 1914—1918. háborús évek szintén kétszeres számításának kérelmezése tárgyában. — A vármegye-1917. évi számadása. — Vármegyei alapok és alapítványok 1917. évi számadása. — A vármegye 1919. évi közigazgatási árva és gyámhatósági költségűirányzata. — Alispáni előterjesztés a vármegyei számvétségvek visszaállításáról. — Az alispán a folyó évi vármegyei házipénztári költségvetés egyes rovatai közötti átruházásra felhatalmazást kér. — A vármegyei dojnokok szolgálati viszonyainak és illetményeinek rendezéséről alkotott vármegyei szabályrendeletnek módosítása. — A veszprémi ref. egyház leányiskola céljaira 400 korona segélyt kér. — Az alispán előterjesztése a hadirekkanat ipari kereseti telepek céljaira befolyt adományokról. — Komáromvármegye a központok megszüntetése, illetve ellenőrzése tárgyában a képviselőházhoz felírt. — Szatmárnémeti város az ingatlanforgalom korlátozásáról kibocsátott rendeletek hatályon kívül helyezése iránt a kormányhoz felírt. — Az alispán előterjesztése a szarvasmarha rekivirálások során az Állat-és Takarmányforgalmi R.-T. által átvett szarvasmarhák után befizetett 3 százalékos vármegyei jutalékoknak hofavoritálásáról. — Özv. Winkelman Mihályné született Berger Katalin és kisk. Winkelman Klára márkói lakosoktól kavicstermelés céljaira vásárolt ingatlanokról szóló adásvételi szerződés. — Veszprém város határozata a közbiztonsági vágatási díjak felemeléséről, továbbá számvéző állás szervezéséről. — Pápa város határozata Antalháza és pahálfadombi puszták bérbeadásáról. — Pápa városnak a „Pápai Lapok” című hetilapról a hivatalos jellegét megvonó határozata és Goldberger Gyulának, mint a nevezett lap kiadójának ez ellen beadott fellebbezése. — Szepessvármegye a tanítói nyugdíjtörvény korszerű revíziója érdekében a kormányhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi. — Árvavármegye-nak a tanítóknak közgyámi minőségben községi előjáróság tagjaivá való megválasztása érdekében az országgyűlés képviselőházához és a kormányhoz intézett felirata. — Az eltartási szabályrendelet módosítása. — Dr. Óvári Ferenc indítványa a Veszprém r. t. városban felállítandó siketnéma intézet céljaira 20.000 koronás alapítvány megajánlása tárgyában. — Alispáni előterjesztés a megszüntetett várnagyi állással járó leendőkről. — Ezenkívül még több segélyezés, jutalékadás, szabályrendelet módosítás, községi költségvetés és számadás stb. szerepelnek a tárgysorozaton.

— A Vármegyei Nemzeti Tanács elnöki állása. *Schrikker* Sándor, a Veszprémmegyei N. T. alelnöke a következő körlevelet intézte a vidéki N. T.-ok helyi bizottságaihoz: „Értesítem a községekben megalakult Nemzeti Tanácsokat, hogy a vármegyei nemzeti tanács elnöke, dr. Rainprecht Antal főispán kormánybiztosa nevezetett ki. A dolog természeténél fogva az ügyeket tovább nem vezethetvén, azokat további intézkedésig nekem adta át. Ismerve a főispán-kormánybiztos ur nemes lelkületét és különösen a szegény nép érdekében tett eddigi fáradozásait, magam részéről teljes bizalommal és szeretettel köszöntöm új átlásában s mihez tartás végett értesítem a községi nemzeti tanácsokat, hogy a nemzeti tanács jogait és kötelességeit illetőleg teljesen egyetérték a főispán-kormánybiztos urnak most kiadott 6990/1918. számú átiratával, felkétem a községi nemzeti Tanácsok tagjait, hogy őt ne-

héz, minden tekintetben a nép érdekeit szolgáló munkájában bizalommal és teljes erőkkel támogassák. Magam részéről az eseményeket állandóan figyelemmel kísérem és a szükséghez képest a községi nemzeti tanácsokat érteiteni fogom. Veszprém, 1918. évi november hó 28. án. Schrikker Sándor alelnök.

— Egészségügyi bizottsági ülés.
Veszprém város egészségügyi bizottsága hétfőn d. u. ülést tartott a városházán dr. Ovári Ferenc elnöklése alatt. A jelenlevő orvosok és iskolaigazgatók egybehangzó jelentése alapján megállapították, hogy a spanyol járvány a városban ezidőszerteljesen mulófélben van, az iskolák közül csak a főgimnáziumban van még, de itt is szűnőben. A bizottság tehát kimondta, hogy az iskolák további nyitvatartásának semmi akadályja nincs. Sőt az *elődik* indítványára kimondták, hogy a Biró-udvari és Árpád utcai ovodákat is megnyitják, miután azokat előbb alaposan fertőtlenítenni fogják. — Több felszólalásra kimondta a bizottság, hogy az eddigi cukor- és petróleumjegyrendszer teljesen helytelen. Eddig ugyanis mindenki orvosi igazolványra kapott cukor- és petróleumjegyet, ámde az orvosoknak elfoglaltságuk miatt teljes lehetetlenség volt ellenőrizni, hogy a náluk jelentkezőknek családtagjai, akiknek betegsége révén kériék az igazolványt, valóban betegek voltak-e. Így tehát megtörtént, hogy olyanok is kaptak cukrot és petróleumot, akiknek családjában semmiféle betegség nem volt, ami viszont nemcsak az igazi betegeknek, hanem a város többi lakosságának megkárosítására is vezetett, mert a cukor és petróleum amúgy is csekély tartalékát apasztotta. A bizottság tehát megkéri a Nemzeti Tanácsot az iránt, hogy találja módját annak, hogy az ilyen jegyekért folyamodók esetleg bizalmi férfiak által ellenőriztessenek s a jövőben ezeknek a bizalmi férfiaknak igazolványára lesznek a jegyek kiadva. Ugyanígy lesz a pótszirjegyekkel is azok részére, akiknek rántott levest vagy könnyebb ételt kell készíteni egészségügyi állapotuk helyreállítására. Az orvosok azonban felhatalmaztatnak, hogy azok részére, akiket valóban betegeknek találnak, ők is kiállíthassák az igazolványt. Addig is míg a N. T. e kérdésben intézkedik, felszólította a bizottság az orvosokat és a szülésznőket, hogy jegyre szoruló betegeiket nyilvántartásik és azok állapotát a hatóságunk jelentésik be. Még dr. Sándorffy Miksa javaslatára elhatározták, hogy az egészségügyi bizottságban nem képviselt izraelita tanítótestület részéről behívják oda Neumann Sándor tanítót. A bizottság legközelebbi ülését a jövő héten, pénteken tartja.

— A vidéki Nemzeti Tanácsok hatásköre. Az a körülmény, hogy Magyarország politikai átalakulása forradalom útján történik, sokakat megélesztette a felfogásukban. Azt hitték, hogy mivel forradalom van, most már minden lehet és szabad. Ebben a balhiedelemben — sajnos — nemcsak egyesek éltek, hanem egész gyülekezetek is. Nevezetesen több vidéki Nemzeti Tanács nem volt tisztában azzal a jogkörrel, ami őt megilleti, s nem egy helyen visszaélésekre ragadtatták magukat. Ezeket az állapotokat megszüntetendő, a Magyar Nemzeti Tanács körlevelet bocsátott ki, a vidéki Nemzeti Tanácsokhoz, amelyben ismerteti, mi az egyes Nemzeti Tanácsok hatásköre, joga és kötelessége. E szerint a Nemzeti Tanácsok feladatai: Az államhatalom végrehajtó szerveit a közigazgatási, megyei, városi és községi hatóságokat a végrehajtó hatalom gyakorlásában támogatni. A köztársasági államformát megőrzésért és az esetleges ellenmozgalmakat rögtön bejelenteni a központi Nemzeti Tanácsnak. Hatósági visszaélésekkel szemben jogorvoslatot keresni a közkormányzatot vezető miniszteriumoknál, ezen ellenőrzés gyakorlása azonban nem jelentheti egyúttal a végrehajtó hatalomba való beavatkozást, hanem mindenképp a hatóságokkal való har-

*mónikus együttműködést kell szem előtt tartaniok a Nemzeti Tanácsoknak. A rend, a belbéké, a vagyon- és közbiztonság helyreállításában és fenntartásában a hatóságok ily irányu működését előmozdítani. Észrevételeikkel, panaszjaikkal, javaslataikkal forduljon a Nemzeti Tanács a központi Magyar Nemzeti Tanácshoz. Sürgős és fontos feladata a Nemzeti Tanácsnak a hazatérő katonák fogadtatását előkészíteni, őket bajjaikban támogatni, az arra zavarolókat anyagilag segíteni, ha e célra önkéntes pénz és természetbeni (ruha, élelem) adományokat a lakosság önként felajánl; a munkanélküliek számára mielőbb munkát közvetíteni, őket szintén jóakarattal támogatni és az új korszak által teremtett helyzetéről felvilágosítani. *Ovakodjék azonban a Nemzeti Tanács az államhatalom szerveinek hatáskörébe tartozó dolgokba beavatkozni, Ovakodjék adók kivetéséről, behajtásáról, árak jószágok lefoglalásáról, s szállítások megakadályozásáról. Személyes szabadságot sértő vagy korlátozó rendelkezések kibocsátására, illetőleg végrehajtására a Nemzeti Tanácsok nem jogosultak. Vagonokat és hajókat, vagy egyéb járműveket feltartatni s az árakat elköbezni szigorúan tiltva van. A Nemzeti Tanácsok minde visszaélések és az esetleges fosztogatások és rablások által előidézelt és felmerült károkat derítsék ki, a tetteseket az elvitt holmik visszaadására hívják fel, a hatóságokat pedig karhatalmi kirendeltséggel munkájukban támogassák.**

— A V. G. E. Ülései. A Veszprém vármegyei Gazdasági Egyesület e hó 9-én d. u. 2 órakor az egyleti hivatalos helyiségben igazgató választmányi ülést tart, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó; 2. tagsági és belkezelési ügyek; 3. 1919. évi költségvetés; 4. javaslat 11 vál. tag megválasztásáról; 5. állattenyésztési és állategészségügyi, mezőgazdasági, közigazdasági és népoktatási, szőlészeti, borászati és kertészeti, munkás és kisgazdai szakosztályok megalakítása; 6. jelentés a vetőmag és dohánkyiosztásról, ezzel kapcsolatban indítvány tavaszi vetőmag biztosítása érdekében és még egy negyedik dohánkyiosztás tárgyában; 7. esetleges indítványok. — Ugyancsak 9-én, d. u. fél 3 órakor az egyesület rendez évi közgyűlést tartja. Mindkét gyűlést dr. Magyar Károly elnök hívta össze az egyleti hivatalos lapjában közölt meghívóval.

— Több rendőrt! Nemrégén foglalkoztunk e cím alatt azzal a kérdéssel, hogy miként lehetne a veszprémi rendőrség létszámát szaporítani. Azóta — úgy halljuk — elhatározottak a rendőrök létszámának 30 főre leendő felemelése. Időközben pedig arra alkalmas, megbízható egyénnel betöltötték azt az öt rendőri állást is, amelyek az eddigi létszámából a háborúban hősi halált halt rendőrökkel jött üresedésbe. — Örülünk ezeknek, de ez még nem minden, sőt nem is teljes megoldás. Ha azt akarjuk, hogy Veszprém-ben elégséges számú és megbízható rendőrség legyen, akkor elsősorban a rendőrök javadalmazását kell felemelni és pedig sürgősen. Erre pedig nem kínálkozik más mód, mint amit a minap is írtunk, hogy i. i. a *vagyonosabb osztály*, akinek több a felténi valója, járuljon hozzá a rendőrség fizetésének javításához akár progresszív adóval, akár — s ez még egyszerűbb — *kiszadkozás* útján. Lehetetlen ugyanis azt kívánni, hogy az a szegény rendőr, aki a békés időkben is, a mai súlyos viszonyok között pedig fokozott mértékben éjjelt nappallá téve kifogástalanul teljesíti nehéz és felelősségteljes kötelességét, a mai szerény javadalmazásából fedezze magának és családjának szükségletét a hihetetlen drága árak mellett. Ezt megértették más vidéki városokban is, ahol már tetemesen felemelték a rendőrök javadalmazását. Szombathely, Esztergom, Pozsony járnak elől a jó példával, az utóbbi helyen kivált 2000 koronában állapították meg a rendőrök fizetését, amihé 420 kor. lakáspénz és 200 kor. hároméves korpótlék járul ruhával, lábballal

és ügyeleti díjjal. Igaz, Pozsony sokkal nagyobb és több lakóssal bíró város mint Veszprém. De azért Veszprém sem szűkölködik gazdag emberekben, akik különösen a mai rendkívüli időkben könnyen összeadhatnák azt az összeget, ami a rendőri fizetéshez szükséges a rendőrség sorsának államilag leendő rendezéséig. S vajjon nem érdemelnék-e meg a veszprémi rendőrök, hogy segítsünk rajtuk? Hiszen ez a rendőrség *előrendének* van elismerve, ami nemcsak a tisztikarra, hanem a legénységre is vonatkozik. S nem ezeknek a derék, becsülettel, önfeláldozó rendőröknek köszönhetjük-e az eddigi közbiztonságunkat? Nem *saját érdeke* a polgárságnak, hogy a rendőröknek hűséges szolgálatát elismerésével viszonzza s alapjában szerény igényeik kielégítése által őket a jövőre buzdítsa? Hát csak nem kell sokat jöprengeni, hanem cselekedni. A rendőrség fizetését fel kell emelni!

— Tanítógyűlés. A Vármegyei Általános Tanítógyűlést is választmányi, majd közgyűlést tartott hétfőn este, illetve kedden délelőtt Veszprém-ben. A gyűlés főtárgya a nagyvázsonyi tanítóokról emlékirata volt, amely a tanítókra több kedvező reformot tartalmazott, egyúttal azonban személyes éle is volt Vértessy Gyula jelenlegi tanfelügyelő ellen. Ez szennvedélyes vitára adott alkalmat, amelyben pro és kontra foglaltak állást a tanítók. Végül mégis sikerült a memorandum személyes élet letompítani. A gyűlésekkel legközelebb bővebben foglalkozunk.

— Hangya szövetkezet Veszprém-ben. A veszprémi „Hangya” szövetkezet, a melynek megvalósításával a vármegyei gazd. egyesület foglalkozik, a fejlődés stádiumában van. A tagok és részvények száma folytonosan szaporodik, eddig mintegy 1000 tagja van a szövetkezetnek 2400 darab—100 koronás részvényjegyzéssel. A szövetkezet működési köre az egész vármegyére ki fog terjedni s tekintettel arra, hogy a bolti cikkek kivül gazdasági eszközök és anyagszükségletek is árusítatni fognak a szövetkezetben, kívánatos, hogy a gazdák minél számosabban lépjenek be ennek kötelékébe.

— Iparosok szervezkedése. Amint jeleztük már, a veszprémi iparosok vasárnap, december 1-én d. u. a városház tanácstermében nagy szervezkedő gyűlést tartottak. Helyszűke miatt ezúttal bővebben nem foglalkozhatunk a gyűlés lefolyásával s így csak röviden említhetjük meg, hogy érdekeik védelmére megalakították az Iparosok Tapácsát, amelynek elnökévé Hajagos Imre szabómezt választották meg. A gyűlés egyéb határozatairól még megemlékezünk.

VISZKETEG!

Rüh, sömör és mindennemű
hőrbaj biztos gyógyszere a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és 9 kor. Hozzávaló Boróka szappan 5 kor. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrös.

Veszprém-ben kapható:

Földes Lajos, Czermak Lipót,
Incze Kálmán és Kocsuba Emil
gyógyszertárában.

— A „Darwin.” Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának dec. 1.-i száma is érdekes és változatos. A szerkesztő méltatja a forradalmat a természettudomány szempontjából. Lipschütz: Marslakók? cikke igen tanulságos. A főbb cikkek ezenkívül: Szilady Zoltán: A növények vándorlása a föld körül. Oppert Mihály: A termoáramok. Dr. Gáspár Lajos: Hogyan

kezelték régen a lövés sebeket? Különbé-
lék: Az olajfa Törökországban. Új amerikai
olajleletek. Acetilén-automobílok, stb. — A
kittűnő folyóirat előfizetési ára fél évre 10
kor. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal,
Budapest, Andrásy-ut 60.

— Vasárnapi Ujság. A lap decem-
ber 1-i száma közli a magyar népkormány
Államtitkárainak arckép-sorozatát, az olaszok
bévönulását Pfümbe; a piaristák budapesti
új palotáját, a versaillesi haditanács képét,
az angolok által elfoglalt Aleppoi és a Spitz-
bergákat stb. Szépirodalmi olvasmányok:
Hayas Gyula regénye, Schöpfung Aladár szin-
házi cikke, Bakáts Sándor novellája, Endre
Károly verse, Chesterton detektívtörténetei.
Egyéb közlemények: a belga királyi pár be-
vonulása Brüggebe s a rendes heti rovatok. A
„Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre
10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi
Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV.,
Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető
a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar
nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül ter-
jedelmükre. Közlendő a birtok művelési
ága, termerték, a birtok teherfétélei,
részletes leírása az épületeknek, fun-
dus instruktus részletezése, vasuti állo-
más s a birtok ára.

Ajánlatokat kér:

farádi Balogh Constantin

banküzlet

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.

Telefon 170—91

A Veszprémmegyei Élelmezési R. T.

Veszprém, (telefon 2.)

Vásár híján ezuton hívja fel az érde-
kelteket, hogy vesz és közvetít
**I. II. r. vágómarhát, borjút,
pecsenye-malacot, baromfit,
gyümölcsöt, zöldségféléket,
vadat és halat.**

Ugyanezek, illetve az ezekből előállí-
tott élelmiszerek s finomabb kol-
bászárú félék állandóan kap-
hatók gyártelepünkön s üzlethelyi-
ségünkben, a Pósa házban, napi,
illetve maximális áron.

KÖLCSÖNÖKET

hiteltörlesztőknek, nyugdíjasoknak Né-
meti előjegyzésre életbiztosítással kezeség
nélkül, továbbá földbirtokokra, házakra
ötven évtől egész halvaölvi évi törlesztőre,
második helyre tíz évi törlesztőre.

Vessék örökségeket, házárszeket, élet-
biztosítási kötvényeket, szálltárműveket.

farádi BALOGH CONSTANTIN

BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.

Telefon 170—91. (Válaszbélyeg csatolandó.)

Felhívás szőlőtelepítésre!

Előrendű garantált filoxe-
rmentes Nova-féle hazai
Magántermő gyökeres
szőlővessző eladás ked-
vezményes áron. Készlet
kettőmillió. Mindenütt te-
lephető. Jó siker várható.
Nagybani telepítésekre, el-
hanyagolt, kipusztult régi
szőlők újtelepítésére, va-
lamint hiányok pótlására
ajánlható. Nova-féle fehér
és külön vörösbort ter-
melő fajokban kaphatók.

Ára igen szép dús, erős gyökérezeti, szavatolt
elsőosztályú minőségben ezerdarabonként K 300. —
Tavaszi szállításra, a rendelést követő összeg elő-
zetes beklidése ellenében szállítatik, csomagol-
lásért csak saját kiadásainkat vesszük utánvéte.
Aki jó és sok bort óhajt kevés költséggel ter-
melni, az már most rendelje meg szükségletét.
Ki most rendel, az a tavasszal idejekorán fog
ültethető. Az uradalmi szőlők tézére is igen
nagy mennyiségű rendeltetett. Rendeléseket: név,
lakhely, utolsóposta, megye-és rendeltetési vasut-
állomás pontos feltüntetésével a pénztárvány
szelvényén is megküldhető, vagy ajánlott levél
átal kérjük beküldeni, cím:

**„NOVA” szőlővessző- és szőlő-
oltványtelep kezelőisége**
ARAD, Szabadság-tér 10.

Iskolaszerek, rajszerek, papírok,
minden e szakba vágó cikkek a
legolcsóbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczi-tér 3. sz.

(Saját ház.)

Telefon 98.

Minden iskolában használható
tankezesanyagok raktáron vannak.

Előre lássuk el magunkat

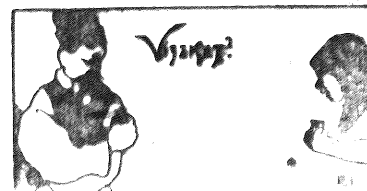
szőlőkötöző-papírszineggel.

A folytonos gyártási zavarok s a nyersanyag
nehéz beszerzése folytán kényszeres, hogy a követ-
kező szezonban lesz-e egyáltalán szőlőkötöző
anyag. Azért ajánljuk kiűnő Raffapóttá papír-
szinegünket, kapható bármily nagy mennyiségben
azonnali és későbbi szállításra a

Papírángyári és Kereskedelmi Rt.-nél

Budapest, VII., Rákóczi-ut 6.

Sürgőnycím: Papírszineg. Telefon 88—88

Vízkeletőséget, Sömört, Rührt
leggyorsabban elmulasztja
a Dr. Flesch-féle eredeti
lörvényesen védett

„Skaboform“-Kenőcs.

Nines szaga, nem piszkít. Mindig ere-
deti peesétes Dr. Flesch-félel kérjünk.
Próba tégely 4— K, nagy tégely 6 K,
családi tégely 15 K.

Veszprém és vidéke részére íróaktár:

Kocsonya Emil „Fekete sas” gyógyszerháza
Veszprémben.

Vételelnd a Skaboform-védjegyre ügyeljünk.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.